

DAT ZIJN WIJ ZELF

Met ieder begin
begint ook een einde

Man hat uns nicht gefragt
als wir noch kein Gesicht
ob wir leben wollten
oder lieber nicht

Marlene Dietrich

1

Ik vraag me af waar dit verhaal begint. Hoe langer ik erin rond-
dwaal, hoe meer beginpunten ik ontdek. Natuurlijk zou ik kunnen
beginnen bij jouw dood, vandaag precies veertien dagen geleden,
op het punt dat Kees de achterdeur binnenkomt en bijna struikelt
over je blote voeten in de gang. Je ligt naakt en languit. Op je hoofd
een bloedende wond.

Van schrik begint hij lucht in je mond te blazen, maar vrijwel
onmiddellijk herinnert hij zich dat je dat niet wilt: *dát nooit, als ik
ga, laten jullie me gewoon gaan, duidelijk?*

Ik kan het je horen zeggen, al heb je het nooit tegen mij gezegd.

Je laat je voortdurend horen, al veertien dagen lang. Je woont in
mijn buik, exact op dezelfde plek als waar mijn beide kinderen zijn
ontstaan. Van daaruit praat je tegen me, de godganse dag. Ik heb
geen idee hoe je dat voor elkaar hebt gekregen, maar ik laat je daar.
Het is fijn.

Vlak voor die doodssmak heb je gedoucht, dat rook ik aan je haren.
Daarna heb je de tegeltjes van de badkamer zorgvuldig afgenomen
met dezelfde handdoek als waar je eerst je falende lijf mee hebt
afgedroogd. Ik zie voor me hoe je de handdoek op de grond laat
vallen voor je erop stapt, je voeten droogt en de gang in loopt. Dan
die smak.

Vóór het douchen waste je de ontbijtbordjes af, zette ze in het droogrek en liet ze staan, van plan om ze later die middag op te ruimen. Dat lukte dus niet meer. Ik denk dat Kees het heeft gedaan, ergens tussen de komst van de uitvaartverzorger en Puck in.

's Middags, toen ik hysterisch in huis op zoek ging naar een schoonmaakklusje om maar iets te doen te hebben, stonden de bordjes er niet meer. Ik heb toen de honden uitgelaten. Het gaf niet dezelfde voldoening.

Nog voor het afwasje heb je je bloeddruk gemeten, zittend aan de eettafel. De uitslagen schreef je op een geeltje, samen met de datum en het tijdstip: '23 juli 2023 8.00 uur. 177-95.' Te hoog, maar dat wist je al. Het was de reden dat je twee dagen eerder nog bij de huisarts was geweest, dát en het feit dat je mij zonder blikken of blozen wilde kunnen vertellen dát je bij de huisarts was geweest. Dus dat was meer voor de vorm. Je geloofde er toch niet in, niet dat ze ook maar iets voor je zouden kunnen betekenen, zoveel was wel duidelijk, hoewel ik er nu toch al een aantal keer aan heb getwijfeld. Je hebt een verhaal tegenover mij wel vaker verdraaid, dus waarom voelde je nu dan zo sterk de behoefte om echt naar de huisarts te gaan? Je had er evengoed om kunnen liegen. Misschien vond je het toch een goed idee haar even te laten luisteren. Naar je hart. Naar je longen. *Diep in en uit. Nog een keer mevrouw, zo diep mogelijk. Ja goed zo, en rustig uit. Trek maar weer aan dat shirt, hoor. Ik heb het al gehoord, niks bijzonders. Voor de zekerheid stuur ik u toch even door naar het Isala voor een hartfilmpje. Akkoord?*

Je was akkoord. Waarom toch? Je geloofde toch niet dat het iets fysieks was? Je wist toch zeker dat die dokters de boel allemaal bedonderden, dat ze zich zo hadden vastgedacht in al hun wetenschappelijke theorieën over het menselijk lichaam dat ze niet langer in staat waren om gewoon nog naar logische verbanden te zoeken? De logische verbanden die jij zonneklaar zag. Al die artsen

zouden niets voor je kunnen betekenen.

Of wankelde inmiddels je geloof in Amira en haar kruidenmelange, haar swami-bami-rituelen, haar bio-fucking-resonantie-apparaat, haar langeafstandsenergie, haar talent jouw zelfherstellend vermogen te reactiveren?

2

De korte versie van dit verhaal werd gefluisterd in de aula van het uitvaartcentrum: *zo'n sterke vrouw. Altijd haar eigen weg gegaan, heeft zich nooit laten kennen. Ze bakte veertig jaar geleden al haar eigen brood, lang voor het hip was. Haar tijd ver vooruit. Ze liet zich niet misleiden. Ja, totdat...*

Ik hoorde het terwijl ik langsliep, verdwaasd nog van het beeld van de houten deksel die we nog maar een uur eerder plompverloren over je gezicht hadden geschoven. Zes schroeven erin en klaar. Ik stelde me voor hoe ze je de oven in duwden en vroeg me af hoe we ooit zeker zouden weten dat het jouw as was die we zes weken later zouden mogen ophalen en niet die van meneer Van Doorn wiens afscheid werd aangekondigd bij de ingang aan de westzijde van het gebouw.

Het was eenvoudig voor hen om te geloven dat het de bijwerkingen van de prednison waren geweest die jou zo plotseling hadden doen omvallen. Ze hadden je nog zó gewaarschuwd. Jammer jammer jammer.

Het is net drie maanden geleden dat je je eindelijk liet doorverwijzen naar het ziekenhuis. Ik was zo opgelucht toen je me belde om me te vertellen dat je een afspraak had bij de reumatoloog, dat ik je met een iel stemmetje en een brok in mijn keel bedankte. Geen idee had ik dat je het niet voor mij deed maar omdat je simpelweg

niet anders meer kon. De pijn die tweeënhalp jaar daarvoor was begonnen, was inmiddels ondraaglijk. Je benen hielden je niet meer, je zakte er om de haverklap doorheen. Zelfs door je dikke wollen broek heen was te zien dat je knie de omvang had van een softbal.

Nadat ik al mijn geduld en inlevingsvermogen volledig had opgebruikt in de strijd je te begrijpen, je uit te leggen wat de voordelen waren van een medisch onderzoek en je alle onderzoeken naar, of beter gezegd tégen het bioresonantieapparaat als diagnosesteller had doorgestuurd, hadden we fikse ruzies over jouw gezondheid gekregen. Ruzies waarin ik je had toegebruld dat je je gedroeg alsof je achterlijk was. Echt hè mam, dat zei ik. Ik hoor het mezelf nog schreeuwen: *je bent toch godverdomme niet achterlijk! Ga gewoon naar een dokter mama, het gaat niet goed. Dat ziet iedere idioot van honderd meter afstand en jij blijft maar zeggen dat Amira het wel onder de knie krijgt!*

Ik weet hoe je ineenkromp onder mijn geschreeuw. Ik zie het voor me. Daarna dat zelfmedelijden van jou over het onbegrip, wat me mogelijk nóg razender maakte.

Het interesseerde me niet of je het voor mij deed. *Doe het voor mij mama, alsjeblieft.* Ik had een dramatische stilte laten vallen om er zeker van te zijn dat je dwars door de telefoon heen kon voelen hoezeer ik het meende. Het was een truc. Ik zou alles uit de kast hebben getrokken om je naar een dokter te krijgen en ik speelde de moederkaart.

Uiteindelijk ging je dus. Eerst naar de huisarts, die je doorverwees naar de reumatoloog. Spierreuma verklaarde niet alle symptomen, maar wel een aantal. Het zou volgens je huisarts een begin kunnen zijn van een zoektocht naar de oorzaak van je klachten. Inmiddels was je door de pijn zo beperkt geworden in je bewegingsvrijheid dat je eindelijk openstond voor een alternatief naast de behandelingen door je eigen mensen. Mensen die volgens jou *tenminste respect hadden voor de natuur, de ziel en het lichaam.*

Je gaf je over aan het advies van de huisarts, simpelweg omdat je niet anders kon. En toen je me belde met de uitslag, enkele uren nadat je je eerste dosis prednison had ingenomen en je de verbetering vrijwel onmiddellijk voelde, wist ik dat je het niet voor mij had gedaan. Je kon niet anders. Je zei het zelf. *Liefje, zei je, liefje ik kón gewoon niet meer. Ik had zó'n pijn.*

En voor het eerst in lange tijd was je weer dichtbij.

Dat is niet erg mama, nu gaan ze je beter maken. Dank je wel.

Deze keer waren we beiden even stil aan de telefoon.

Ik wandelde ondertussen in het park. Ik weet nog precies waar. Het was vroeg in het voorjaar, maar de warmte zinderde al boven het gras. We zouden een fantastische zomer krijgen. Ik zou over een maand mijn master afronden, wat me eindelijk, na jaren van zesdaagse werkweken, de ruimte zou geven uit te rusten. Ik zou bij je langsgaan, weer eens blijven logeren. En nu jij weer kon lopen, konden we weer op pad, naar het museum en naar het strand, samen met de honden sjouwen over de Veluwe.

De zogenaamde bijwerkingen begonnen zes weken nadat je was begonnen met de prednison. Ik vroeg aan je hoe je wist dat het bijwerkingen waren. De onderzoeken waren toch nog niet afgerond? Zou er niet naast spierreuma nog iets anders aan de hand kunnen zijn? De reumatoloog maakte zich zorgen over het onvoldoende dalen van je ontstekingswaarden en wilde je terugzien. Je ging, nam de prednison op tijd in en liet braaf je bloed testen. Je kon niet anders – terug naar de pijn van voordat je medicatie was gaan slikken, was geen optie voor je. Maar je legde je lot niet geheel in handen van de reguliere artsen; je bleef naast je alternatieve therapeut Amira ook de acupuncturist en de osteopaat nog zien.

Ik vroeg je of je je door hen niet genaaid voelde, aangezien zij juist diegenen waren geweest die jou twee jaar lang op het verkeerde spoor hadden gezet. Maar nee, zo moest ik dat niet zien. Je nam hen

nog steeds het meest serieus. Dat de reumatoloog spierreuma had vastgesteld betekende niet dat de door de alternatieve geneeskundige vastgestelde ziekte van Lyme níét waar was. En dus dronk je op hun aanraden de hele dag door water uit een kan waarin op de bodem edelstenen lagen, die jou krachten zouden geven. Je slikte Bartonel-korrels, Urticalcin, Pflüger Natrium phosphoricum 9 D6, Vitals Microbiol Platinum, Ubiquinol-softgels, hooggedoseerde Ultra Pure EPA/DHA en 90-grams Gan Cao Xie Xin Tang + Ling Gui Zhu Gan Tang, Jing Fang-tabletten, en je scheidte vitamine c in poedervorm door je rechtsdraaiende yoghurt.

Ik vind de aangebroken potjes terug in je badkamer. Amira wist exáct wat er met je aan de hand was. Ze tolereerde de diagnose van de reumatoloog, maar wist ondanks het feit dat ze geen medische opleiding had genoten, door de uitslagen van haar bioresonantie-apparaat precies wat er aan de hand was met jouw lijf. Elke keer dat je me over haar vertelde, werd ik boos, bozer, furieus.